

Jesienne zwalczanie chwastów na plantacjach rzepaku ozimego

Ochrona chwastów na plantacji rzepaku ozimego należy do jednych z pierwszych i podstawowych zabiegów ochroniarskich, jakie należy przeprowadzić jesienią. Później na przedwiośniu i wiosną można również prowadzić zabiegi herbicydowe, ale wiosenne zwalczanie chwastów powinno mieć głównie charakter interwencyjny, jeśli z różnych powodów nie przeprowadzono zabiegu jesienią lub w razie wystąpienia zachwaszczenia wtórnego. Rzepak jest wrażliwy na opóźnione zabiegi od fazy intensywnego wydłużania pędu głównego, również chwasty w zaawansowanych fazach rozwojowych nie są wrażliwe na stosowane herbicydy. Zachwaszczenie obniża zimotrwałość rzepaku, gdyż rośliny przyjmują niekorzystny pokrój, ich szyjka korzeniowa jest zbyt wydłużona i wysadzona ponad powierzchnię gleby, co przyczynia się do gorszego zimowania. Chwasty zabierają też wodę i składniki pokarmowe, co jest szczególnie niebezpieczne dla młodych roślin rzepaku w okresie ich wzrostu i rozwoju. Wszystkie te czynniki przemawiają za jesiennym zabiegiem herbicydowym. Decyzję o przeprowadzeniu zabiegu herbicydowego określonym preparatem, kiedy chwasty są jeszcze niewidoczne rolnik powinien podjąć o znajomość pola w roku ubiegłym, stan zachwaszczenia przedplonu oraz w oparciu o rodzaj przeprowadzonych uprawek przedsiewnych pod rzepak. Jesienne zabiegi herbicydowe można przeprowadzać przedsiewnie i po siewie rzepaku – w zabiegach doglebowych i nalistnych. W przypadku zabiegów doglebowych, które są uważane za najefektywniejsze ważna jest wilgotność gleby, gdyż w przypadku suszy skuteczność herbicydu nie zawsze jest zadawalająca. Na glebach ciężkich, bogatych w próchnicę zalecane są wyższe dawki herbicydów.

**Przykładowy dobór niektórych herbicydów do jesiennego zwalczania chwastów w rzepaku ozimym
(na podstawie Zaleceń IOR-PIB na lata 2014/15)**

Nazwa preparatu	Zwalczane chwasty	Dawka na ha	Termin stosowania
Dewrinol 450 SC	Dwuliścienne – maruna, rumiany, rumianki (przedwschodowo)	3,0 l	Przed siewem po zabiegu wymieszać z glebą na głębokość około 3 cm
Command 360 CS Command 480 EC Gadwall Golden Clomazon 360 EC Golden Clomazon 480 EC Kilof 480 EC Reaktor 360 CS Szpada 480 EC Reactor480 EC	Dwuliścienne – głównie jasnoty, przytulia, tobołki, taszniki (przedwschodowo)	0,33 l 0,25 l 0,33 l 0,33 l 0,25 l 0,25 l 0,33 l 0,25 l 0,2-0,25 l	Zaraz po siewie (nie stosować na glebach lekkich)
Conan 600 EC Kliner 600 EC Koban 600 Ec	Dwuliścienne bardzo szeroki zakres	2 l	Zaraz po siewie
Agro Metazachlor 500 SC Bora 500 SC Fuego Extra 500 SC Fym 500 SC Golden Meatz 500SC Helm-Rap 500 SC Mashona 500 SC Metazanex 500 SC Rapsan 500 S.C. Oscar 500 SC Naspar 500 SC Oskar 500 SC	Dwuliścienne (od wschodów do początku pierwszej pary liści właściwych) – jasnoty, komosa, maki, maruna, przytulia, tasznik, tobołki polne, miotła zbożowa	2 l	Jesienią, w fazie 2-4 liści rzepaku

Cliophar 300SL Songhai 300 SL Lontrel 300 SL Golden Clopyralid	Dwuliścienne – chaber, maruna, ostrożeń, rumianki, umiany w fazie wykształconej rozety	0,3-0,4 l	
Borowik 334 Sl Borowik 334 SL + Metazanex 500SC Galera 334 SL Galera + Metazanex 500 S.C. Kratos Kratos + Metazanex 500 SC	Dwuliścienne – chaber, maruna, ostrożeń, rumiany, rumianki w fazie wykształconej rozety, przytulia do 8cm wysokości	0,35 l 0,35 l + 1,6 l 0,35 l 0,35 l + 1,6 l 0,35 l 0,35 l + 1,6 l	Jesienią, w fazie 3-4 liści rzepak
Nawigator 360 S Astor 360 SL	Chwasty dwuliścienne – chaber, fiołek, maki, maruna, ostrożeń polny, przytulia, tobołki, rumian	0,3 l	
Barclay Propyz S.C. Kerb 50 WP Propyzaflasch S.C. Turbopropyz S.C. PPZ 400 SC	Dwuliścienne – głównie przetaczniki, rdesty i młode niektóre jednoliścienne w różnych fazach rozwojowych oraz niektóre młode jednoliścienne	1,25-2,1 l 1-1,5 kg 1-1,5 kg 1,25-2,1 l 1,25-2,1 l	Jesienią, w fazie 4-6 liści rzepaku

Kerb 50WP + Lontrel 300 SL	Dwuliścienne – chabry, maruna, ostrożeń, przetaczniki, rdesty, rumianki, rumiany w różnych fazach rozwojowych oraz niektóre młode jednoliścienne	1 kg + 0,3-0,4 l	
Fox 480 EC	Dwuliścienne-fiołek polny, gwiazdnica, jasnoty, komosa, mak polny, maruna bezwonna, przetacznik bluszczokowy i perski, przytulia, rdest powojowy, tasznik, tobołki, rdest powojowy, tasznik	0,6-1 l	Jesienią, nie wcześniej niż rzepak wykształci 4 liście
Agil Focus Ultra 100EC Fusilade Forte 150 EC Galeon 100 EC Leopard Extra 05 EC Pantera 040 EC Pilot 10 EC Targa 10 EC + Atpolan 80 EC	Jednoroczne jednoliścienne i samosiewy zbóż w fazie 2-4 liści. Na chwasty w starszej fazie stosować zawsze w wyższe dawki bądź, jeśli to możliwe z adiuwantem	0,5-0,8 l 1-1,5 l 0,5-1 l 0,5-0,8 l 0,7-1 l 1 l 0,35-0,4 l	Jesienią w fazie od 2 liści rzepaku
Agil 100 EC Fusilade Forte 150 EC Grapan Extra 040 EC Leopard Extra 05 EC Pilot 10 EC + Atpolan 80 EC Targa Super 05 EC IP	Perz właściwy w fazie 4-6 liści (równocześnie są zwalczane inne chwasty jednoliścienne)	1,25-1,5 l 1,5-2 l 2 l 3 l 0,75 + 1 l	

Stosując chemiczne środki ochrony roślin, powinno się zwracać uwagę na dokładne wykonanie zabiegu zgodnie z zaleceniami podanymi na opakowaniu środka. W przypadku zastosowania dawek zredukowanych bądź stosowania mieszanin środków odpowiedzialność spoczywa na stosującym.

Orientacyjne progi szkodliwości dla niektórych chwastów występujących w rzepaku wg IOR-PIB:

- Chaber bławatek – 7-10 szt./m²
- Mak polny – 10-25 szt./m²
- Maruna bezwonna, rumianek pospolity, rumian polny – 3 szt./m²
- Ostrożeń polny – 1 szt./m²
- Przytulia czepna – 0,5-2 szt./m²
- Samosiewy zbóż jarych – ok. 20 szt./m²

Krystyna Klimont